

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEK“.
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Mati!

Morda ni prav, da jim povemo, našim materam, kar so, da ne bi hotele nekoč biti, kar naj niso. Pa materinski dan nam nalaga dolžnost, da se jim izpovemo prosto in preprosto kot otroci in jim zblebečemo, kar teži naše srce, njim: sedanjim, starim in bodočim materam. Da bodo še zanaprej kvas naših družin in našega ljudstva, kvas, pregnečen in pripravljen po tisočeri skrbi in stoterem trpljenju materinskega poklica, kvas, ki ga vmesi življenje v kruh naše poedine in skupne rasti, da kipi in zori. Da bodo še zanaprej seme, ki ga použije rastlina, da zasadi korenice samostojnega življenja. Da bodo še zanaprej sol, ki pripravlja naše življenje okusnejše in prijetnejše.

Mati! Kaj pravzaprav razumemo mi mali in vsakdanji o tebi, mi, ki se igramo z mislijo svobode in ki nam je že vsaka dolžnost samo breme? Kvečjemu zaslužek tvojega neutrudljivega dela in skrbi bi znali izračunati, da bi zastrmela ob bogastvu denarja, ki bi moral biti tvoj, tvoj za tvojo službo nam. Da ne bi bilo tebe, mati, bi svet ostal preklet in zastonj hrepenel po odrešenju. Da ne bi imel svetih, boguvdanih mater, še bolj bi plesal okoli zlatega teleta in se končno kot nočni večer zgrudil ob žarki luči. Ti, mati, pa se oklepaš nepremagljive sile svoje duše, ki ti polni tvoje bistvo in te dela dostojanstveno, častivredno. Kot bi vedela za zgodovino življenja, da so šle in še gredo Evine hčere tega sveta v strašno suženjstvo telesa, če ne vedo, da je ženi najvišja čast in najvišja krepost: biti dekla Gospodova, biti mati božjega življenja. V svoji slepoti iščejo zunanji lišp, zarajajo ples hudičeve dekle, svet jim v pijanosti ploska, naveličan pa jih odrija kot nadležne sužnje. Ti, mati, pa služiš s svojim trpljenjem, služiš s svojo ljubeznijo, služiš najbolj s svojo molitvijo, ko vdana v svojem poklicu govoriš velike besede: Zgodí se mi Tvoja volja!

Mati! Svet se je zaklel, da se sam odreši trpljenja. Milijone strojev se vrtili, tisoče in tisoče obratov skuša odvrniti skrb za vsakdanji kruh. Nekoč so zasanjali in še danes sanjajo, da bi človek lahko samo jemal in užival, služili in zanj trpeli pa bi mrtvi stroji. In ker noče iti tako, hočejo biti danes bogatini ti, jutri drugi. Zakaj, mati, garaš ti od jutra do večera, zakaj nosiš žulje na rokah, grbe na licu in je tvoja hoja upognjena. Še ti zaveruj v čudež sveta, ki ne bo več poznal gorja in trpljenja! Ali vsaj jadicuj, trgaj si od žalosti obleko raz sebe, kriči in vpij, kot vidiš nas! Zakaj molče rodiš v bolečinah, zakaj se trudiš, zakaj trpiš molče? Morda pa veš le-ti modrost, da se vse, kar je v svetu dragocenega, dobrega in lepega, zamore roditi samo v bolečinah. Morda slutiš, da soodrešuješ s svojim molčečim trpljenjem, kar mi uničujemo z obupavanjem, jadicovanjem, hrepenenjem po brezskrbnosti in uživanju. Ne razumemo te, ker tehtamo ljudi bo bogastvu in njihovem razumu in ne po njihovem značaju in notranji odpornosti. Skrivaj pa sledimo tvojim pogledom in občudujemo blesk tvojih, od prečutih noči razbolelih oči, veseli, da smemo ob vsej naši namišljeni modrosti biti samo otroci tebe, najmodrejše med nami.

Mati! Kar nam je na tebi najmanj razumljivo, to pa je tvoje — ljubeče srce. Tudi mi imamo srca, a naša znajo samo sovražiti. Zakaj ljubi tvoje, mati? Zakaj ljubi Boga in božje, dom in družino, delo in trpljenje, ljubi nas nebogljence, ljubi še v naši sramoti? Mi računamo z hladnim razumom, računamo korist in škodo, sklepamo pogodbe z zavitimi paragrafi, kupujemo in prodajamo. Ti pa delaš samo sebi na škodo in nič v korist, ti samo daješ in nič ne sprejemaš. Mi računamo z Bogom, če vanj varujemo, mi računamo z ljudmi po enem samem računu: dam,

daš! Ti pa praviš Bogu in ljudem samo: dam! Mi ne poznamo srca v našem življenju, ne v gospodarskem življenju, v kulturi se nam hoče hladnega razuma, v politiki nam je sila naš bog, še v naši veri ga ne moremo trpeti in nas vera zato pušča hladne in brezbrizne. Mati, morda misliš, da življenje ne more biti navaden račun mrzlih števil. Morda misliš, da je razum samo polovica človeka, druga polovica pa ga je srce, ljubezen izžarevajoče, vero ustvarjajoče. Morda meniš, da moraš s svojim malim, ljubečim srcem vezati in celiti, kar mi s svojim hladnim razumom osvajamo, točimo, iztrgamo. Kako bi nas sicer mogla tako zelo privezati nase, povezati naše razpadajoče družine, celiti naše domove in naše domače življenje?

Vsa se nam daješ, da smo telo tvojega telesa, duh tvojega duha. Ob vsem tem pa si nam tako nedosegljiva, tako vzvišena, tako lepa! Si morda dognala skrivnost, naj se daješ vsa in z vsem, da se znaideš vsa? Bogu, da si božja, nam, da si naša in si vendar — mati. Mi, mati, se ne damo

ne Bogu in ne ljudem in se zato še nismo znašli ne v sebi, ne medseboj.

Mati v molitvi, mati trpeča, mati ljubeča! Saj čutimo vedno bolj svojo bednost in blodnost. Naj smo torej na tvoj dan samo otroci in usliši našo prošnjo! Še naprej, mati, moli in trpi za nas, še naprej nas ljubi! Še malikujemo in so zato slepe naše oči in je gluho naše uho, da ne vidimo in slišimo, kako drvimo v propast. Še vedno se napajamo z nadami na dneve brez trpljenja in gorja ter se predajamo blodnim željam po zemeljskem raj. In nas je strah, ker slutimo peklenski raj okoli nas. Še vedno izračunavamo Boga in življenje in se zato pogrezamo v vedno večje sovražstvo in nestrpnost.

Mati! Bodi nam Judita, bodi devica Orleanska in reši svoj rod, ki ga zmaguje sovražnik, da že omagujejo možje-junaki. Bodi Marija, trpi z nami vred pod našim križem! Z molitvijo, trpljenjem in ljubeznijo nam služi še naprej, da nas nekoč povežeš z Njim, ki je tebe in nas učil moliti, trpeti in ljubiti!

Vojaški odpor Abesinije je str.

Vojna na afrikanskih tleh je končana. Dogodki zadnjega tedna so zaključili borbo Abesincev za samostojnost njihovega ozemlja. Končna usoda države, ki je velika kot Nemčija, Francija in Čehoslovaška skupaj in ki šteje komaj 10 milijonov prebivalcev, se bo odločila seve izven Afrike. Kako, ni težko uginiti, če vemo, da so Italijani dejansko že gospodarji Abesinije.

Abesinska prestolnica se je predala. V nedeljo so italijanske čete zasedle glavno mesto Abesinije, Addis Abebo. Cesar Selasie je s svojo družino in še nekaterimi osebami zbežal iz domovine in se podal po zadnjih poročilih v Jeruzalem. Pred prihodom Italijanov so v mestu zagospodarile roparske tolpe, ki so stikale za plenom. Cesarska palača, banke, trgovine in še druga poslopja so postala žrtev grabeljivih roparjev, ki so jih najprej izropali in nato zažgali. Medtem so se zaključila pogajanja med abesinsko vlado in italijanskim maršalom Badogliem zaradi predaje prestolnice, nakar je zasedla mesto italijanska kolona oklopnih avtomobilov, tankov in tovornih avtomobilov. — V Italiji je ob vesteh zasedbe glavnega mesta zavladalo nepopisno veselje, fašizem je slavil svoj največji triumf.

Kaj bo storila sedaj Anglija? Abesinski poraz je v veliki meri zakrivila Anglija, ki je obljubljala cesarju pomoč Zveze narodov. Seve se izgovarja, da je odpovedal le mednarodni aparat. Še

vedno se čujejo glasovi, da Anglija Abesinije kljub vsemu ne bo pustila na cedilu. Nedvomno ima tudi danes še možnost, da prisili Italijo v abesinskem vprašanju h popuščanju. Samo zapora suškega prekopa bi Italiji lahko postala usodna, ker odreže njene zmagoslavne armade na abesinskih tleh od domovine. Anglija še vedno lahko Italijo opravi za velik kos doseženega vojaškega uspeha. Na drugi strani pa se vedno bolj pojavljajo pomisleki, da ne bi bilo nikakor pametno dražiti fašistično Italijo, ki je dosegla z zmago nad Abesinci svoj vrhunec in bi si le težko dala izviti uspeha iz rok. Francozi se obotavljajo nastopiti proti njej, Nemci bi gotovo ne sodelovali, osamljena Anglija pa ne bo tvegala vojne z Italijo. Preostane torej samo še pot mirne poravnave, ki bo pač ta, da bodo poraženi Abesinci plačali izgubljeno igro.

In posledice? Italija bo našla posnemalce, ki bodo z isto hladnokrvnostjo vršili, kar jim zapoveduje lastna korist. To se je vršilo itak že doslej in se bo v še večji meri godilo v bodoče. Zato so govori o novi Zvezi narodov, ki naj zajamči mir in red v svetu, vsaj zelo preuranjeni. Evropa gre v dobo blokov in taborov, ki si bodo stali nasproti in se medsebojno bili za premoč. Glavna tabora bosta fašistični in sovjetski, ki se kažeta v vedno jasnejših obrisih. Kaj, če razburkana Evropa zaniha nekoč v novo svetovno vojno?

Do zob oborožena Evropa.

Pred vojno je imela Evropa okoli štiri in pol milijona redne vojske in 15 milijonov rezerve. Danes ima 18 glavnih evropskih držav 5 milijonov redne vojske in rezervo 36 milijonov mož. Te države razpolagajo nadalje z 12 tisoč vojaškimi letali.

Rusija ima baje največjo vojsko. Rednih vojakov šteje 1,185.000, rezerva pa 14 milijonov. Seve so tudi njene meje najbolj razmaknjene in najdaljše. Francija je s svojimi trdnjavami največja za Rusijo: šteje okoli 600.000 redne vojske, 1,700.000 rezervistov in do 1800 vojaških letal. Nemčija je malo slabša: 450.000 vojakov, 1,800.000 rezervistov in 800 aeroplanov. Italija baje lahko spravi pod orožje 8 milijonov mož ter 1600 aeroplanov. Čehoslovaška ima 176.000 vojakov, 1,700.000 rezervistov in 600 aeroplanov; Rumunija 200.000 vojakov, 1,670.000 rezervi-

stov. H tem bi morali prišteti še visoke številke angleške vojske in ostalih evropskih držav ter še dodatni vojaške številke Japonske in Amerike. Tako bi imeli sliko velikanske orožarne, ki jo imenujemo — svet.

„Če hočeš mir, pripravljaj vojno!“, tako pravi star rimski pregovor, ki je očitno postal vodilo tudi sedanjega človeštva, ki tudi v marsičem drugem sliči poganskemu Rimu. Da bi tudi njegov konec ne bil enako žalosten!

Končni izid volitev v Franciji, ki so se nadaljevale zadnje nedelje, je porazen za desničarje. Fronta levičarjev obsega 359, desničarjev pa 228 poslancev. Največ glasov so v primeri z zadnjimi volitvami pridobili komunisti, ki štejejo sami 67 poslancev in z ostalimi radikalnimi socialisti vred 216 poslancev. Stranke sredine so močno nazadovale, dočim so pridobili tudi desničarji na glasovih. O izidu pišejo francoski listi, da je ne sa-

mo resen, marveč tudi nujni poziv za vso Evropo, da išče odslej sovražnika tam, kjer je v resnici. Posledice volitev so najdalekosežnejše za notranjo in zunanjo smer bodočega razvoja Francije.

Hitler postaja previden. Nemci so nevoljni, da evropske države ne verjamejo zatrditvam njihove miroljubnosti. Takole je sedaj rekel Hitler: „Nemški predlogi so preudarjeni, preprosti in jasni. In kako odgovarja svet nanje? Z novim hujškanjem proti Nemčiji! Nemčijo obrekujejo, da hoče danes ali jutri vpasti v Avstrijo in Čehoslovaško. Vprašati se moramo enkrat, kdo so oni, ki nočejo miru in pokoja. Gotovo niso milijoni, ki bi v slučaju nove vojne morali zgrabiti za orožje, marveč peščica ljudi, ki živi od razdora.“ — V zboru so poslušalci Hitlerju na te njegove besede odgovarjali: židje!

General Goering — gospodarski diktator. Hitler je imenoval generala Goeringa za gospodarskega diktatorja Nemčije. Imenovanje je vzbudilo splošno pozornost. Menijo, da je gospodarska diktatura v Nemčiji potrebna, če se hoče nemška armada in nemška industrija zavarovati najpotrebnejše sirovine. Nemčija se namreč boji gospodarske blokade inozemstva in se hoče zavarovati za slučaj izbruha vojne. Hitlerjev ukrep tolmačijo nadalje kot zmago velike industrije nad socialističnimi težnjami kmetijskega ministra.

Ukrajinci na Poljskem so končno doživeli lepše čase. Še nedavno je ukrajinska manjšina hudo trpela pod Poljaki. Poljsko vojaštvo in policija sta teptala, kar je bilo Ukrajincom svetega, preganjala njihove narodne voditelje in na vse načine mučila ubogo ljudstvo. Sedaj pa poročajo, da se je položaj v Ukrajini znatno omilil. Poljska država je priznala ukrajinsko manjšino, stopila z njimi v politično sodelovanje ter jim zajamčila vse kulturne pravice. „V mejah Poljske morajo biti vsi enakopravni, naj pripadajo temu ali onemu narodu,“ je izjavil ministrski predsednik in svojo izjavo tudi držal. K rešitvi ukrajinskega vprašanja na Poljskem je pripomoglo zatiranje Ukrajincev v sovjetski Rusiji.

Egiptski kralj Fuad umrl. Dne 28. aprila je umrl prvi ustavni vladar Egipta kralj Fuad. Nasleduje mu 16letni prestolonaslednik Farouk, katerega bo za dve leti nadomeščal regentski svet. Kralj je umrl v času pogajanj med Egiptom in Anglijo. Pogajanja so sila težavna, ker stoji angleškimi željam po ohranitvi vpliva Anglije v Egiptu nasproti zahteva stranke egiptskih nacionalistov, ki zagovarja popolno neodvisnost Egipta. Mladega kralja čaka torej še velika naloga. Tolaži pa se lahko za dejstvom, da je po očetu podedoval ogromno premoženje.

O dunajskem Feniksu. Kancler je obljubil polno razčiščenje zadeve, ki je vzbudila toliko prahu. Proti 27 osebam je uvedeno sodno postopanje. Nadalje je bila objavljena lista raznih nagrad in podpor iz Feniksovega fonda. Skupno je v listi zabeleženih 2,814.000 šilingov, ki so jih sprejeli kot izredne nagrade uslužbenci zavarovalnice, razni časopisi, politične organizacije in še druge ustanove. Člani upravnega sveta, ki zavzemajo v javnem življenju visoke položaje, tako državni svetnik in preds. drž. železnic general Vaugoin, drž. svetnik Coreth i. dr. so na željo vlade odložili svoja mesta. Svoje mesto je odložil tudi deželni vodja domovinske fronte na Dunaju Seifert. Postopanje proti krivcem še ni zaključeno.

Dve leti nove Avstrije.

Prvega maja je kancler dr. Schuschnigg nagovoril avstrijsko ljudstvo potom radia. Podal je pregled dosedanjega razvoja in med drugim h temu povedal tole:

Za nami je dve leti težkega, a uspešnega dela. Ostali smo zvesti Dollfussovemu programu gospodarske obnove, družabne preosnove in politične zacetitve. Predpogoji gospodarske obnove so red v državnem gospodarstvu in varnost naše valute. Tej nalogi smo ostali zvesti do danes. Trgovina naše države narašča po obsegu, kar pomeni razširitev delovnega trga. Tujski promet narašča, akcija za zaposlitev napreduje. V svrhe zaposlitve je tudi letos iz državne blagajne predvidenih 200 milijonov šilingov. Najstrožja štedljivost je sicer za mnoge velika žrtev, vendar potrebna, če naj brezposelnim nudimo kruha in dela. Tudi obvezna vojaška služba bo omilila brezposelnost. V juliju gre letnik 1915 na nabor in s prvim oktobrom pride za 15.000 mladih Avstrijcev obvezna služba v poštev.

Še dolga je pot do stanovske izgraditve naše države. Izza zadnjih dni imam veselo poročilo: v trgovini in obrti je prišlo do sporazuma med delodajalci in delojemalci. Stojimo tik pred zaključkom kolektivnih pogodb, pred ustanovitvijo stanovskih odborov in uvedbo delovnih razsodišč. V kratkem sledijo že združeni kmetijskemu stanu ter sedaj doseženemu sporazumu v trgovini in obrti še ostali stanovi. Ni več daleč doba, ko bodo tudi ostali predlogi dobili svojo postavno obliko. Tedaj bo naša ustava izvedena do zadnjega odstavka.

Zato je treba politične zacetitve. Dne 16. aprila so se vršile na Predariskem volitve kmetijskega stanu. Udeležilo se jih je do 95 odstotkov volnilnih upravičencev. In to brez agitacije ali propagande. Ugodni izid teh volitev je sli-

ka politično zacetljene Avstrije. To dejstvo seve marsikom ni povšeči, ker sanja še vedno o peščici državi-zvestih Avstrijcev. Meni in mojim sodelavcem pa je bil izid v veliko veselje. Ta cilj hočemo imeti tudi zanaprej pred očmi, zasledovali ga bomo v zavesti, da le tako ostanemo zvesti Dollfussu.

Proč z razdorom!

Cenjeni g. urednik! Pošiljam skromen prispevek k našemu vprašanju. Verujete, da me k njemu ni vodila nikaka zahrbtna misel, marveč edinole skrb za resnično gospodarsko in duševno dobrobit južne Koroške.

Nemški svet je razdelil nas koroške Slovence v dva dela, v zavedne in nezavedne Slovence. Mnogi med nami so naselili tej delitvi in jim je prešla naravnost v meso in kri. V svoji kratkovidnosti ne vidijo, da s pospeševanjem take delitve prizadevajo ljudstvu južne Koroške veliko moralno in gospodarsko škodo. Celu družine že delijo nekateri v dva dela: očeta, ki je navadno zvest naziranj svojih prednikov, štejejo med takozvane narodno-zavedne Slovence, sin je v pogledu izobrazbe bolj brezbrizen in so ga zato promptno prišteli med nezavedne. Zdi se mi, da v resnici med njima ni nobene bistvene razlike: oba živita docela isto življenje, govorita eno govorico, molita v isti besedi k svojemu Bogu. A je že našel nekdo med njima nek razdor, tolmačil ga je po svoje in ga skušal tudi po svoje izrabiti. Le očetova prevdarnost je doslej zadržala škodljive posledice družinskega razdora.

Prevdarnih očetov navadno manjka v vasi in v občini. Tudi našo vas in našo občino so razdelili v dva tabora. Sosed ima soseda na sumu, da je „preradikalen“ Slovenec, ali da „prodaja svojo narodnost“, sum da besedo, besede rodijo nespozumljenja in že smo sredi razbite sosesčine, vasi in občine. V občinskih odborih si sedijo nasproti možje, v ničemer medsebojno različni, pa se grejo „Slovence in Nemce“. V resnici nosijo vsi iste skrbi in težave, isto veselje in isto žalost — seve, v kolikor so resnično poštenjaki. Nedavno naprimer sem doživel tole: v naš šolski svet sta bila po zakonu imenovana zastopnik slovenskih in zastopnik nemških starišev. Imenovana sta oba poštenjaka in jima je dobrobit mladine resnično pri srcu; pred in po seji sta se sijajno razumela, med sejo pa je naenkrat vstala med njima stena, ki je prej in potem ni bilo nikjer, ker je namreč obstojala samo v naslovu njunih zastopstev. Nadvse zanimive so naše občinske seje. Vnaprej naj pripomnim, da cenim, razun dveh, vse odbornike kot trezne gospodarje in poštene možje, ki jim gre resnično samo za dobro gospo-

PODLISTEK

Janez Jalen:

Previsi.

(6. nadaljevanje.)

Matija in Lovrenc sta dobro razumela, zakaj je Kordež namignil na ženo in otroke. Je tudi namenoma tako prišpičil glas.

„Pri studencu me počakaj,“ je zamrmral Lovrenc in odšel nazaj k ovčarju, ki je oprt na komolec, s škodoželjnim nasmehom na ustih slonel v rebri:

„Kaj mi boš še povedal?“ Kordež je pričakoval, da ga bo Lovrenc pričel moledovati, naj nikomur ne pripoveduje, da ju je srečal: „Saj nič ne rečem, če bi bil ti sam. Onilega tam doli pa ne morem.“

„Aha, sem uganil lumpa,“ je pomislil Lovrenc. Pokazal tega ni. Potajil se je.

„Ooo, nič ti ne bom povedal, nič. Samo prej vpričo Matija nisem hotel govoriti, ko vem, kako sta si. Sedaj pa, ko sva sama, bi te pa vprašal, zakaj se ti je zadnjič od Novinovih svisl tako mudilo. Prav pred nosom so se ti bile vnele. Sem mislil, da boš gasil, si pa tako bežal, kar so te noge nesle. Aaa?“

„Kdo to pravi?“ Kordež je prebledel in vstal.

„Jaz, ki sem te videl.“

„Si že spet kakšnega srnjaka čakal.“

„Kaj sem imel opraviti tam okrog, tebi nič mar.“

„Nisem nalašč zažgal. Iskra mi je padla iz čedre.“

„Saj nič nisem rekel. Čudno se pa sliši, dati je iz čedre ravno v Novinove svisl odletela iskra.“

Prav v Novinove, s katerim sta si že celo vrsto let navzkriž. Jaz ti verjamem, če hočeš, da nisi namenoma zakuril. Pri sodnji se pa utegnejo na tak zagovor smejati. Sicer pa. Tudi tobaka ne smeš povsod kaditi. Na senu že ne.“

Kordež je kar obnemel. V Srednjem vrhu so pozvonkljavali zvonci njegovega tropa.

Lovrenc si je zaslonil usta z dlanmi in glasno povedal:

„Matija. Malo še potrpi. Sem že skoraj opravil.“

„Jaaa,“ se mu je odzval Matija.

„To boš menda sam dobro vedel, da požigalec ne more biti za pričo. Posebno proti takemu ne, katerega že od mladih nog zavida, kakor ti Matijo.“

„Bum, bum, bum,“ je nabijal veliki zvonec. Najbrž je prav takrat ovca, ki ga je nosila, mahala po muhah. Kordež je molčal in gledal v tla.

Lovrenc je postal nepočakan: „Kako bova naredila? Ali naj povem Novinu ali ne? Povrniti mu res nimaš kaj, posadi te pa lahko za kakšno leto. Kdo te bo še pogledal, ko prideš iz zapora? Požigavca?“

„Bodi no pameten.“

„Da sem sedaj jaz pameten, bi ti prav hodilo. Ti pa prej nisi maral biti. Kaj?“

„Saj veš. Oba z Matijem sva hodila za isto majerco.“

„Vem, vem. Tudi to vem, da bi bila za Matija dala vse, tebe je pa teže videla kakor ščurka, pa si vendar za njo tiščal. Da te le sram ni bilo. Prav, da si me spomnil. Matiju povem zavoljo svisl, da te bo do groba imel na uzdi.“

Kordež je vzdignil roke kakor otrok, ki zagleda v očetovih rokah šibo in se ji skuša ogniti:

„Lepo te prosim, Lovrenc, nikar. Tudi v mislih mu ne bom nikoli nič žalega storil.“

„Samo poizkuši še kdaj. Dobro pašo!“

Z mlado nogo kakor tisto leto, ko so se z Matijem in Janezom skrivali, je Lovrenc hitel proti studencu navzdol. Grede je sklenil, da o Kordeževem požigu res ne bo Matiju nič povedal: „Kaj bi ga vznemirjal. Samo, če bi me smrt začela loviti za vrat, bi —“ Zamahnil je z roko: „Bog ve, komu je prej pisana?“ Postal je take volje, da je začel oponašati plezavčka. Kako se je začudil, ko se je v skalah Srednjega vrha oglasil zlati ptiček.

Ves potrj je sedel pri studencu Matija.

„Kaj se tako počivkano držiš?“

„Čimdalje bolj me skrbi. Kordež ne bo tiho.“

„Po čem sodiš, da ne bo?“ Lovrencu se je zde- lo, kaj misli prijatelj.

„Si mar že pozabil, kako je pred leti tiščal v Marijano?“

„Nisem. Zato sem mu tudi gobec zaklenil, bolj, kakor ga ima zaklenjenega medved na Veliki Šmaren, ko gre skozi ves trop, pa nobenega jarca še ne povoha ne.“

„Kako si to naredil?“

Lovrenc je skomignil z rameni: „Ali ne slišiš, da nama danes že tretjič plezavček poje? Morebiti ga res pošilja za nama Marija s planinske gore. Pojdiva!“

Da bi nikogar več ne srečala, sta zavila s steze v grmovje.

Tiho, kakor zalezovana srnjaka, sta se priplazila v Plaznino. Skrila sta puški. Matija se je odahnil, Lovrenc pa ni dosti porajtal. Pri Jamah je zaklenkalo poldne. Glasno sta molila angelovo češčenje.

darstvo in upravo občine. V velikih stvareh se navadno razumejo kot sosedje, v malenkostnih zadevah pa se le prečesto grede „Nemce in Slovence“, pri čemer je najinteresantnejše, da eni in drugi dobro razumejo samo svojo domačo, slovensko govornico. Naj še dodam, smatram naš občinski odbor kot posrečeno izbran, kar drugod morda ne odgovarja in so zato nesporazumi čisto večji.

Vse to na sebi nikakor ne bi bilo hudo. Hudo pa je, da se le prečesto najdejo med nami poedinci — po navadi niso domačini —, ki jim je namišljena razlika med ljudstvom voda na njihov mlin. Spretno se poslužijo razdora med ljudstvom in iz njega izbijajo sebi ugodnosti in koristi. Da ob tej zli igri trpi obča blaginja, je jasno.

Te zle igre in tudi našega nesporazuma in miselnih razlik mora biti enkrat konec. Ne smemo pozabiti, da je med nami nova doba. Če bi nam naša Avstrija dala samo to, da je razbila aparat političnih strank, bi bila vredna, da jo z vsemi močmi podpiramo. Ker to, kar se je med nami godilo pod imenom neke poltične demokracije, je bila navadna komedija, zapeljevanje dobrega, a nevednega ljudstva v liberalne in socialistične vode.

Delajmo sedaj z vsemi močmi na tem, da odstranimo razdor naših vrst! Preveč škode nam je že rodil, da bi si smeli privoščiti luksuz njegovega nadaljevanja. Mislimo pri tem delu v prvi vrsti na našo mladino, ki zasluži lepšo bodočnost, kot smo jo imeli mi. Iščimo to, kar nas družijo, in odstranjimo, kar nas razdvaja. Vsi smo otroci ene Cerkve. Skrbimo, da bo naše versko življenje enotnejše in iskrenejše. Spoštujemo, kar smo sprejeli od svojih očetov in mater! Spoštujemo njihovo krepost, pridnost, njihovo govornico in pesem, običaj in navado. Sinovi ene države smo, zato jo spoštujemo, da nas bo še bolj združila v eno družino.

Ne bo šlo to naše delo takoj in brez ovir, kot bi želeli. Stara mnenja so med nami še preveč ukoreninjena in predsodki še veliki. Presilni so tudi še tisti, ki jim je naš razdor povšeči. A kljub obilnim sencam ne obupajmo, marveč dosledno in vztrajno sledimo za ciljem ene družine na južnem Koroškem, družine, ki bo spoštovala, kar zapovedujejo spoštovati božji in naravni paragrafi. Odločnim in doslednim nam bo nekoč pripadla zmaga, katere sadov bodo deležni naši otroci.
J. K.

DOMAČE NOVICE

Otrok!

Po „Das Neue Reich, 1932“.

Otrok pomeni dolžnost. To sem spoznala pred par dnevi. Bilo je v farni cerkvi. Na stolu pred menoj je sedelo malo sedemletno dekletce. Mirno, otroško-pobožno je zrla na oltar, ročice sklenjene na prsih. Poleg dekletca je klečala mati. Njene roke so bile nekam površno sklenjene na klopi. Čim se je zazrla na otroka, je pobožno sklenila roki. Med polurno pobožnostjo so ji sicer večkrat spet popustile. V tistem trenutku so vedno popustile tudi otroške ročice. Kolikrat jih je mati pobožno sklenila, tolikrat jih je sklenilo tudi dekletce.

To mi je povedalo: Otrok je dolžnost. Paziti moraš na vsako svojo kretnjo, na vsako besedo. Nепrestano se moraš izobraževati, dokler se popolnoma ne obvladaš. Zato se mnoge matere in mnogi očetje bojijo otroka. Ker jim nalaga dolžnost. Ker jih obvezuje. Ker v pričo otroka nikdar niso prosti. Moderni ljudje sovražijo dolžnost, obveznost, ker ovira njihove osebne želje.

Tiste, ki imajo opraviti z otroci, bi morali dati v tečaj, ki bi jih navajal k neprestani misli, molku in molitvi na njihovem značaju. Da bi se polno zavedli neomejenega vpliva in ogromne svoje odgovornosti napram otroku. Očete in matere, učitelje in vzgojitelje polnimo z vso mogočo vedo in znanostjo. Nikdar pa ne izvedo, kako strašno je prekletstvo nad onimi, ki ne vedo, da pomeni otrok veliko, zelo veliko dolžnost.

Südmarka. Letošnje njene lepake ste videli in morda so minulo nedeljo še k vam došli pobirati prispevke za fond nemškega bojnega društva. No, v Celovcu je zapovedana usiljivost mladine, ki podlega namena Südmarkinega stremljenja seve ne more razumeti, prišla pri nekaterih na svoj račun. Sicer pa so bili letošnji lepaki sami že zgovorni dovolj. Prikazujejo namreč naše ozemlje

in na njem kot velike trdnjave od Südmärke vzdrževana ali zasnovana šolska poslopja v Beli, Ljubelju, Medvedjem dolu, Ledenicah i. dr. Marsikdo se je moral ob njih zamisliti. Nič manj ne povedo, kot da hoče Südmarka tudi v bodoče z bolešno strastjo in za vsako ceno ponemčevati slovensko deco, da tako „zavaruje južne nemške meje“. — Na vsak način toraj morajo na južni meji naše države živeti narodni odpadniki, ki naj se imenujejo „Windische, aber gehören tun sie zu den Deutschen“. Nočejo poštenjakov, ki ljubijo svoje in zato spoštujejo tuje, marveč sramotilcev rodnih mater, domače slovenske besede, svojih domačij. Ob tem se vprašujemo: ali ni črni 24. julij pred dvema leti tudi državi in njenim voditeljem govoril dovolj jasne besede? Ali ne veljajo več besede prezidenta Miklása, da je najboljša državna meja ljudstvo, zvesto sebi in državi?

Iz pliberške okolice. „Kjer meje, tam navadno tudi tihotapci,“ tako se glasi stara, znana resnica. Tihotapstvo ima, kakor vsak pojav, svoje vzroke: najpoglavitejši je denar, ker so cene raznim vsakdanjim potrebščinam tu in onstran meje različne. Danes pospešuje tihotapstvo kajpak predvsem kriza, brezposelnost in še splošna demoralizacija. Zadnji čas opažamo pri nas, da se zapleta v tihotapske zadeve vedno več podeželskega ljudstva. Aretacije kmetov podnevi in ponoči, na polju in v domovih so postale redna vsakdanja prikažen, ki vzbujajo neredko razburljive incidente. Skoro povsod gre za tihotapljenje konj. Podjuna ne pozna konjereje in že od nekaj kupujejo naši kmetje konje za domačo potrebo v bivši sosednji Štajerski. Ta konjski trg je našim kmetom danes zaprt. Uvoz preko meje je vsled razmerno visoke carine domala zabranjen. Tako se mnogokateri kmet spozabi in kupi konja pri poklicnem tihotapcu. Dostikrat kupec niti ne ve, da je dotični kupljeni konj utihotapljen. Naenkrat pridejo cariniki po kupca in konja in, ako se izkaže, da je konj tihotapsko blago, je kaznen neizbežna in težka: izguba konja, globa in zapor. Pri tem je najbolj udarjen kmet, medtem ko poklicni tihotapec kaznen razmerno lažje prenese. Kmalu je spet na svobodi in nadaljuje svoj posel, ki zahteva zopet novih, nedolžnih žrtev. Gospodarje zamoremo samo svariti pred nakupom konj sumljivega izvora, oblasti pa priporočamo, da postopa ostreje proti poklicnemu tihotapstvu in s tem že vnaprej odstrani zlo, ki v svojih posledicah ljudstvo tako zelo vznemirja.

Sv. Mihael v Grabnu. Še menda niste slišali od nas. Smo pa tudi majhni in na prste lahko seštejete naše domove. Smo podfara djekšanske župnije. Ponašamo se s prelepo cerkvico sv. Mihaela in njenimi krasno ubranimi zvonovi. Povečali in popravili so jo rajni župnik Brežan Andrej, njeno notranjost pa so prenovili danes tudi že rajni župnik Hraba Karol. Nekoč so našo podfaro sooskrbovali župniki z Djekš, sedaj pa smo pod oskrbo č. župnika Repnika iz Kneže. Tako seže delokrog č. gospoda od Trušenj visoko gor na Sinjo planino. Že od nekaj so pri nas Slovenci. O tem priča stari napis nad cerkvenimi vrati. V cerkev hodimo povečini na Želinje, na Djekše ali pa k Sv. Urhu. Naši otroci hodijo v šolo v Šenturh, ki je po pretežni večini slovenska župnija. Ima lepo šolsko poslopje, h kateremu je dala Südmarka nekaj kron in si zato izgovorila nemškega učitelja. Kakšen je potem pouk, si lahko mislite. O priliki pa bi vam radi povedali še nekatere podrobnosti iz naših šolskih razmer.

Pliberk. (Smrt.) Na veliki petek so mirno v Gospodu zaspali Kropov oče Gregor Nahbar v 83. letu svoje starosti. Bili so vzgleden krščanski mož in zvest sin svojega naroda. Njihovo geslo je bilo: živi po veri in ljubi svojega bližnjega! Pogreba na veliko noč se je udeležilo izredno število ljudstva. Rajni oče so svoje štiri otroke skrbno vzgajali in bili še za življenja deležni sadov dobre vzgoje. Svoječasno so služili pri svojih stricah č. župniku Šumahu in č. J. Mlinarju na Reberci. Sveti jim večna luč, Kropovim naše sožalje!

Št. Rupert pri Velikovcu. V osmih dneh 5 pogrebov, to je visoko število. Dne 8. aprila smo pokopali Marijo Ripl, na krstno soboto Petričevo mater iz Vinograda, na veliko noč dobro mater Sobernig, pri sv. Neži pa isti dan Uršo Klemen, omoženo Globoniat. Vse so bile pridne krščanske matere. Slednja je bila žena cerkovnika na Vodovnici. Dne 15. aprila smo spremili na zadnji poti Jožefa Jernej, starega Tičeja na Ricinji, koncem aprila pa Ivana Ahac. Bila sta moža, kakoršnih je samo še malo med nami. Naj počivajo naši rajni v miru!

Drobiž. Na seji gospodarskega sveta dež. vlade je bilo sklenjeno, da se med drugim nadaljuje letos gradnja ceste Krški most—Dolina—Kreuzerhof. Izgradila se bo tudi cesta Wernberg—Seebach, nadalje cesta Beljak—Toplice. Nadalje bo nanovo postavljeno oporno zidovje na ljubeljski cesti, popravljeno bo sodnijsko poslopje v Borovljah ter sezidana carinarnica na Ljubelju. — Zvezna vlada je odredila, da zavarovalnice ne smejo več sklepati življenskih zavarovalniških pogodb, glasečih se na zlato ali zlate šilinge. Na zlate šilinge glaseča se zavarovanja pri družbi Feniks se pretvorijo v navadna. — Minulo nedeljo je igralo v Celovcu nogometno društvo „Slavija“ iz Osijeka. — Do srede junija je treba vložiti prošnje za sprejem v celovško Marijanišče. — 1. junija se izdraži občinski lov na Kostanjah. — V Področici so blagoslovili križ v spomin rajnega kanclerja Dollfussa. — Vlomilci so obiskali tovarno Moro v Vetrinju in odnesli 3000 S. — K materinskemu dnevu izda poštno ravnateljstvo posebno znamko za 24 g, ki ostane v veljavi do 31. oktobra t. l. — Pred celovškimi sodiščem so bili minuli teden obsojeni člani dež. komunističnega vodstva, povečini mlajše osebe iz celovške okolice, od 1 do 3 leta strogega zapore.

Pliberk. Iz delovanja pliberškega prosvetnega društva poročamo iz letošnje zimske sezone v kratkem sledeče: Jeseni se je igrala lepa verska igra „Boštjan iz predmestja“. Težka, globoka igra je napravila na navzoče globok vtis, ravnotako pa ni ostala brez vpliva tudi na igralce. Igro je ponovilo društvo v Št. Rupertu pri Velikovcu. — Na božični večer se je vršil božični sestanek z govorom, petjem, deklamacijami, ki je vzbudil pravo božično razpoloženje. Prav dobro je uspel pevski koncert na pustno nedeljo. Poznal se je napredek vztrajnega dela po dovršenem izvajanju pevskih točk in vzorni pevski disciplini. Številni gostje so bili z učikom zelo zadovoljni in niso štedili z aplavzom in pohvalo. Zvečer pa se je razvil prav prijeten družabni večer, na katerem so nastopili tudi domači tamburaši. — Vršil se je še sestanek z govorom odličnega rojaka. Govor je bil aktualen in so bili z govornikom vsi jako zadovoljni. — Na belo nedeljo je bil občni zbor društva, katerega sklep je bil društveno delovanje poglobiti in razširiti. In že se je vršil prihodnja nedeljo, lep pomladanski dan, v idiličnem Št. Jurju, v prosti naravi, sestanek, kjer se je slišala naša pesem, deklamacija in beseda.

Brnca. (Društveno.) „Dobrač“ je imel svoj občni zbor 5. aprila. Udeležba je bila obilna, kar je dokaz, da raste zanimanje za prosvetno delo. Uvodno se je predsednik spomnil rajnih članov, nakar je tajnik prečital poslovni zapisnik, blagajnik pa poročal o finančnem stanju. V novi odbor je pritegnjenih več mlajših moči. Odbor je hkrati naprosil mladega Prangarja, naj bi bil tudi on enako naklonjen društvu, kot je bil njegov prednik, ki je „Dobraču“ izkazal mnogo dobrot. Na predlog vrle Hance se je nato sklenilo, da ustanovi društvo poleg moškega še mešan pevski zbor in posveti pažnjo pouku slovenščine za šolo-obvezno mladino. Sledil je govor zvezinega govornika, ki je v jedrnatih besedah razložil važnost prosvete za naš kulturni in gospodarski obstoj. Tehtne in globoke besede so našle med poslušalci poln odmev. Člani so nato izrazili željo, da bi društvo še večkrat povabilo domačega govornika v njihovo sredo. — V pustu je na odru nastopil „Svoječlavec“ in privabil v dvorano polno občinstva. V juniju pa se Brnca postavi z veliko prireditvijo, o kateri poročamo pozneje kaj več.

Borovlje. Društvo Slovenskih diletantov ima svoj redni letni občni zbor v soboto dne 16. majnika v društvenih prostorih pri Bundru. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Poleg običajnega dnevnega reda je na sporedu zanimivo predavanje. Prisrčno vabljeni! Odbor.

ŽENSKI VESTNIK

Enkrat samo v letu!

Mati iz Podjune piše:

Matere bodo slavili v govorih in prireditvah, deklamirali jim bodo, peli jim pesmi v čast, s cveticami bodo okrasili mizo in njihov prostor — vse to in še več bodo poklonili materam na materinski dan. Enkrat v letu samo stopi beseda „mati v ospredje, enkrat v letu samo jim posve-

čajo pozornost mali in veliki otroci, enkrat v letu samo govorijo o materi v listih in knjigah. — Enkrat v letu smo jim samo matere? Le enkrat v letu se še spomnijo tistih, katerih spomin nosijo nevedoma vedno s seboj in v sebi. Enkrat jim še hočejo priznati z besedo, rožo ali sliko, da jih še poznajo, da se jih še spominjajo. Celo svojo hvaležnost materam hočejo pokazati v tem „enkrat“.

Kjer vladata ljubezen in hvaležnost v srcih malih in velikih otrok, tam je lahko vsak dan materinski dan. A kjer tega ni, tam je pač potrebno, da se vsaj enkrat v letu vzbudijo otroci iz svoje zaspanosti in se v misli, besedi in v dejanju spomnijo svoje matere. Materinski dan pa bo resnični praznik vseh mater šele tedaj, ko bo lep izraz vseh misli in želja otrok tekom celega leta. H temu pa je nujno potrebno dvoje: dobrih mater in dobrih otrok! Matere, zavedajmo se svoje velike naloge! Vzgojajmo otroke v prvi vrsti za Boga, vzgojajmo jih za narod, potem jih bomo vzgojile tudi zase. — Otroci, vi pa spoštujte in izpolnjujte prošnje vaše matere! Prošnje, odete često v okorne besede, v preproste misli, prošnje, le prečesto neizgovorjene, a zato tembolj življenjske! Hodite pota, ki jih vas je učila mati, in ne zidajte si iz uporne misli dozdevne lastne sreče! Išcite mater v sreči in žalosti, v bolesti in veselju. Z vami se bo veselila in vaše veselje bo dvojno. Z vami bo jokala in vaše žalosti bo samo polovica. Ne hodite proč od svoje matere, četudi bi svet okoli vas menil, da ne rabite več materne roke. Tudi od skrbi in križev osivelim bodi še vedno sveta misel na njihovo mater. Saj ga ni pod božjim soncem, ki ne bi imel svoje matere in ta mati je njegova mati! Tudi me matere imamo vsaka svojo mater.

Da bi že skoro med nami napočil materinski dan, ki bi mu ne bilo konca z nedeljskim večerom, ampak bi trajal še preko groba! Dan tihe in boguvdane sreče, dan neprestanega materinskega trpljenja in zato neprestanega materinskega veselja!

Št. Rupert pri Velikovcu. V nedeljo 10. majnika — na materinski dan — zaključijo šolske sestre šestmesečni gospodinjski tečaj, katerega je letos obiskovalo prav lepo število deklet. Dopoldne je od osme ure zjutraj razstava ročnih del in cerkvenih paramentov in še razstava kuhinjskih izdelkov. Razstavljeni predmeti so v prid gospodinjške šole na prodaj. Popoldne ob 3. uri je v dvorani zaključna prireditev z deklinškim petjem, nagovorom k materinskemu dnevu in igro „Prisega“. K obilni udeležbi uljudno vabi vodstvo gospodinjške šole.

Materinski dnevi po naših farah. Na Brnci priredi „Dobrač“ materinski dan v nedeljo dne 10. t. m. ob pol 3. uri pop. v Prangarjevi dvorani. Na sporedu deklamacije, petje, prizori in igra „Sirota Jerica“. Vsi prisrčno vabljani! — **V Glinjah** priredi farna družina materinski dan v nedeljo 10. t. m. dopoldne v cerkvi z nagovorom in s skupnim sv. obhajilom, popoldne ob 3. uri s peštrim izvencerkvenim sporedom v Cingelčevi dvorani. — V nedeljo 17. t. m. priredi materinski dan „Danica“ v **Št. Primožu v Podjunu** pri Voglu. Na sporedu igri „Sestrin varuh“ in „Zlata mamica“ ter deklamacije. Začetek ob 3. uri pop. — **V Svečah** je 10. majnika ob 6. uri zjutraj slovesna sv. maša s pridigo. Popoldne ob 3. uri je pri Adamu izvencerkvena materinska proslava. Na sporedu sta igri „Materina slika“ in „Materina ljubezen“. Prvo priredijo dekleta, drugo otroci. Dalje je na sporedu še govor, petje in deklamacije. — Dne 10. maja je materinski dan tudi v **Hodišah**. Dopoldne materinska proslava v cerkvi, popoldne ob pol 3. uri v društvenem domu igra „Pri kapelici“, petje in deklamacije. Vstopnina je znižana. — **V Dobrli vesi** bo materinski dan istotako 10. majnika dopoldne s cerkvenim opraviлом, popoldne po blagoslovu z izvencerkvenim v Narodnem domu s petjem, deklamacijami, govorom in več lepimi prizori. Vstopnina ni, vabljani prijatelji naših mamic in mamice same!

GOSPODARSKI VESTNIK

Sence tujskega prometa. Tujski promet je moderna gospodarska panoga, ki se uveljavlja skroda v vsaki večji občini, ki ima katerokoli privlačnost za tujce. Dovzetnost za koristni tujskega prometa je dokaj velika, manj pa se zavedamo

njegovih senc in eventualne škode. Najnevarnejši na zadnji je to, da postane vidna šele po desetletju ali še več, ko proti njej ni več zdravila. Že danes pa bi vam lahko pisali o vasi, ki je domala vsa naprodaj, četudi meji tik ob dobro zasedeno poletno letovišče. Čujte, kako stališče so zavzeli h tujskemu prometu škofje v Jugoslaviji, ki slovi kot iskana tujsko-prometna država: Ni dvoma, da more biti tujski promet za mnoge kraje močan vir dohodkov. Zaradi tega nismo niti mi, niti ne more biti kak pameten človek proti tujskemu prometu. Toda zaradi gmotnega dobička in koristi, ki je za splošno blaginjo često zelo dvomljiva, ne smemo dopuščati, da bi trpeli čast, dober glas in poštenje naroda. Ne smemo tudi trpeti, da bi katerikoli tujec s vojim obnašanjem izpodkopaval temelje npravstvenosti ter zavestno ali podzavestno žalil najbolj nežna čustva ljudi, med katere pride v poletni dobi kot gost.“

Nabirajmo travniško seme! Mali posestniki smo in porabiti moramo vsako priliko, da si pomagamo do večjih uspehov. Letos bo ugodna prilika, da si nabereimo nekoliko travnega semena in ga porabimo za posetev slabih travniških prostorov. Pred letošnjo košnjo določimo dele travnika, ki jih bomo pustili dozoreti Nato jih požanje-mo, povežemo v snopiče in pustimo dozoreti. Nazadnje jih z rokami omanemo ali oklestimo. Na ta način dobimo sicer samo mešanico različnih trav, vendar je ta za domačo porabo zadostna, ker obsega vse tiste trave, ki na naši zemlji dobro uspevajo. Marljivejši gospodarji, ki se bolj spoznajo v travništvu, bodo nabirali posebej seme francoske pahovke, pasje trave, zlatega ovsa i. dr. Tako pridejo najcenejše do semena, ki ga morajo sicer kupovati za drag denar. Torej tudi v pogledu travništva: samopomoč!

Zgodnja košnja? Mnogokod radi odlašajo s košnjo, češ, naj se ruša bolj zgosti. Trava naj zori in se ob košnji sama zaseje in na ta način ruša najceneje popravi. Tako postopanje je najcenejše pomlajevanje travnika, velja pa le, ako je ruša redka in na travniku res dobra trava. Sicer pa kaže kositi travnike o prvi priliki, ker dobimo tako najboljšo seno. Z odlašanjem kvarimo kakovost in tečnost krme. Znižujemo pa tudi pridelok otave. Če smo pustili travo zoreti, otava nikdar ne bo tako dobro pognala. Čim stopi večina trav v cvetje, naj nas prva ugodna prilika za košnjo in sušenje dobi s koso v roki na travniku.

Zvonenje pred točo. Živinorejci imajo svoje vrstno točo. To je rdečica pri prašičih, ki se v naših hlevih pojavlja vsako leto, zdaj tu zdaj tam in nam dela veliko škodo. Proti tej škodljivki imamo zanesljivo sredstvo, to je pravočasno cepljenje prašičev, za katero se je treba o pravem času pobrigati. Predno nastopi poletna vročina, ki pospešuje nastajanje in razširjanje te bolezni, se je že treba odločiti za cepljenje. Če se kuga začne enkrat pojavljati, je že prepozno za prvo cepljenje. Pravočasna briga pa nam prištedi skrbi in denarja.

Kompost. Po večini ga še ne poznamo, četudi ga na kmetijah drugod po svetu štejejo med najvažnejša domača gnojila. Kompost dobivamo s tem, da nabiramo in spravljamo na kup najrazličnejše tvarine in odpadke, ki nam na kupu segnijo in razpadejo v črnojavno prsteno tvarino. Na kompost spravljamo blato z dvorišča, cestno blato, trebež iz obcestnih jarkov, iz travniških jarkov, zidni sip, pepel, plevel in druge rastlinske in živalske odpadke in ostanke. Vse to zmečemo na kompost, tam poravnamo in potlačimo, med letom parkrat prekopljemo in ob času primešamo še gnojnične gošče. Dober kompost moramo torej pridelati ravno tako kakor dober hlevski gnoj. Kompost je najboljši gnoj za travnike. V Nemčiji n. pr. ga vsesplošno uporabljajo in dobijo z njegovo pomočjo izredno bogate košnje. Pri nas pa nam manjka hlevskega gnoja, manjka nam zadostne krme, pa se še vedno nekam branimo prekoristnega pridelovanja komposta.

Velikovški trg. Na živinski trg je bilo minul teden prigianih 10 pitanih volov, 10 vprežnih volov, 2 mlada vola, 28 krav, 3 telice, 35 plemenskih prašičev, 20 ovac in 1 koza. Cene so ostale neizpremenjene. — Na blagovnem trgu so bile sledeče cene: jajca 8 g, stare kokoši 3,00, mlade 2,50 S za komad. Krompir (1 kg) 8—10 grošev, pšenica (100 kg) 39, rž 29, oves 24, proso 23, kornoplja 28, ječmen 26, ajda 23 S.

ZANIMIVOSTI

Vzroki abesinskega poraza.

Nemški vojaški strokovnjak navaja tri glavne vzroke abesinskega poraza: vrhovno abesinsko vodstvo, abesinske vojake in italijansko premoč.

Vrhovno abesinsko vodstvo svojih čet ni imelo docela v rokah. Cesar je sicer dober državnik, ni pa močan vojskovodja. Abesinci svoje zmage pri reki Takaze niso znali izrabiti in so nadaljevali z malimi spopadi, namesto da bi tedaj udarili z vso močjo. Vojskovodje so nastopali očitno preveč na lastno pest. Značilno je, da so Italijani potolkli abesinske čete in njihove vodje posamič drugega za drugim. Vojskovodje abesinskih čet so si pač domišljali, da bodo z divjim vojaštvom svojih vojakov kos evropskemu sovražniku, ki je imel na razpolago najmodernejša vojna sredstva.

Abesinski vojaki so izvrstni, vendar docela neizurjeni in neopremljeni. Večina abesinske armade je sestavljena iz pol ali docela divjih plemenskih vojščakov. Tudi Italijani priznavajo, da so se redne in izredne abesinske čete borile z največjim pogumom in junaštvom. Italijanski topovi in strojnice, letala in baterije pa so jih sekala kot snope, ne da bi se mogli braniti.

Tretji vzrok je italijanska premoč. Vojna oprema afriških čet je vsaj za 30 let zastarela. K vsemu pride še številčna premoč vojnih sredstev: 500 italijanskim topovom je stalo nasproti 80 abesinskih topov, 4000 italijanskim strojnicam 500 abesinskih strojnic, 200 italijanskih bombnih letal sploh ni imelo nobenega sovražnika v zraku, istotako 150 italijanskih tankov ničesar slično nevarnega na abesinski strani. Tudi število italijanskega vojaštva je nadkriljevalo abesinsko število. K vsemu pride še vzorna italijanska dovozna in poročevalska služba, ki ima brez dvoma velike zasluge za zmago.

Italijani so torej svojo vojno v Afriki dobro pripravili.

Stroj, ki glasno bere. Nek Francoz je že pred leti izumil stroj, ki je sestavljen nekako iz fotografskega in telefonskega aparata. Stroj glasno bere katerokoli knjigo. Fotografski aparat fotografira črke in jih po telefonu spremeni v glasove. Angleški zavod za slepce si je nedavno nabavil več takih strojev. Slepci z njimi lahko „poslušajo“ katerekoli knjige, dočim so morali doslej zanje prirejati posebne knjige, katere so zamogli brati s tipanjem.

Listnica uredništva. X. Y. Omenjenega članka v sicer zelo uglednem ljubljanskem dnevniku vsled njegovih osebnih ostrin, ki so delno krivične, tudi mi ne moremo odobravati. — K. S. Ja! Skrbimo, da bosta značajnost in poštenje še znanprej vrlina slovenskega človeka. — J. K. Vaša opazovanja so zanimiva. V bodoče bodimo še bolj pazljivi na duha, ki mu tudi v narodnem pogledu gre prvenstvo. V okostelih oblikah ni življenja. — A. K. Ali je krivda, ki jo omenjate, res na naši strani? — Rožan. Brez vztrajnega in podrobnega narodno-prosvetnega dela tudi znanprej ne pojde! — Jože T. Glej predzadnjo številko! — Gospodar. Uvoz sladke lupine iz Nemčije v našo državo je prepovedan. Uspehi z njo so baje presenetljivi. — R. M. Tebi in vsem našim dopisnikom veljaj: z vsakim stvarnim dopisom vedno iznova povežete vaš kraj in vaše ljudi v našo narodno družino. Zato več rednih dopisov! Pozdrav!

Vabilo

na

redni letni občni zbor

ŽIVINOREJSKE ZADRUGE V GLOBASNICI, registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se vrši v nedeljo dne 17. majnika 1936 ob 3. uri popoldne v gostilni pri „Šoštarju“.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Odobritev računskega zaključka za upravno leto 1935.
4. Poročilo načelstva.
5. Volitev novega odbora.
6. Slučajnosti.

Vse, ki se zanimate za kmetijstvo, vabi Načelstvo.

37